

ZAGADNIENIA OGÓLNE

1. W jakim formacie należy zamieszczać załączniki w systemie OSF?

Wszystkie załączniki należy załączać w formacie pdf. Oświadczenia powinny być podpisane przez osoby upoważnione do reprezentowania jednostki i zeskanowane. Formularze „Dane na potrzeby ewaluacji” do wniosku aplikacyjnego należy załączać w systemie w formie aktywnych plików pdf, a nie skanów. Formularze te nie muszą zawierać podpisu osób upoważnionych.

2. Jednym ze wskaźników Programu TECHMATSTRATEG jest *udział młodych naukowców w realizacji projektów*. Jak należy liczyć ten wskaźnik?

Udział młodych naukowców w realizacji projektu należy liczyć procentowo w stosunku do udziału w projekcie pracowników naukowych ogółem.

Definicję młodego naukowca odnaleźć można w Ustawie o zasadach finansowania nauki: jest to osoba prowadząca działalność badawczo-rozwojową, która w roku ubiegania się o przyznanie środków finansowych na naukę kończy nie więcej niż 35 lat; jeżeli osoba ta przebywała na urlopie macierzyńskim, urlopie na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopie ojcowskim, urlopie rodzicielskim lub urlopie wychowawczym, udzielonych na zasadach określonych w przepisach Kodeksu pracy albo pobierała zasiłek chorobowy lub świadczenia rehabilitacyjne w związku z niezdolnością do pracy, w tym spowodowaną chorobą wymagającą rehabilitacji leczniczej, to może się ubiegać o środki finansowe na naukę po ukończeniu 35 roku życia przez okres odpowiadający czasowi przebywania na tych urlopiach albo okresowi pobierania tego zasiłku lub świadczenia, jednakże okresy te nie mogą łącznie przekroczyć dwóch lat.

3. Czy określone są minimalne wartości wskaźników, jakie trzeba osiągnąć, dla pojedynczego projektu?

Wnioskodawca ustala wartości wskaźników zgodnie z szacowanymi oczekiwaniami (nie ma narzuconych przez Regulamin minimalnych wartości).

4. Zgodnie ze wzorem wniosku projektowego, wszyscy członkowie konsorcjum powinni załączyć do wniosku formularze dotyczące działalności B+R. Co zrobić w sytuacji, jeśli przedsiębiorstwo nie prowadziło dotąd działalności badawczo-rozwojowej i nie składało do GUS formularza PNT-01?

W podanej sytuacji, jeśli podmiot nie dysponuje sprawozdaniem PNT-01 za rok 2017, należy w odpowiednim miejscu wniosku załączyć oświadczenie dotyczące braku obowiązku składania do GUS formularza PNT-01, podpisane z bieżącą datą przez osobę lub osoby uprawnione do reprezentowania podmiotu. Centrum nie narzuca wzoru takiego oświadczenia.

5. Co się stanie, jeśli jednostka naukowa lub przedsiębiorca nie załączy wszystkich wymaganych załączników w systemie OSF?

W momencie wypełniania wniosku konkursowego system OSF będzie podpowiadał Państwu, w których miejscach brakuje danych i w których miejscach brakuje załączników w formacie PDF. System blokuje wysłanie wniosku, jeżeli nie załączono wszystkich wymaganych załączników.

Należy jednak pamiętać, że system sprawdza jedynie obecność załącznika w danym miejscu wniosku, natomiast nie sprawdza jego treści. W przypadku wystąpienia braków lub błędów treści załączników (np. brak podpisu osoby uprawnionej, brak dołączonego pełnomocnictwa, błędy w tytule projektu itp.) zostaną Państwo o nich powiadomieni i wezwani do ich uzupełnienia oficjalnym pismem po zakończeniu naboru wniosków. Takiego uzupełnienia mogą Państwo dokonać tylko jednokrotnie, dlatego ważne jest staranne przygotowanie wszystkich dokumentów, co do których NCBR wykazało braki lub błędy.

6. Czy na etapie składania wniosku o dofinansowanie konieczne jest posiadanie zgody Komisji Etycznej na prowadzenie badań lub doświadczeń na zwierzętach?

We wniosku w systemie OSF należy jedynie oświadczyć (tak/nie), że projekt obejmuje wykonywanie badań w dziedzinach wymagających zgody właściwej Komisji. Jeśli zgoda jest wymagana, zgodnie z właściwymi przepisami prawa, to Wykonawcy, których to dotyczy, zobowiązani będą przed zawarciem umowy z NCBR do złożenia oświadczenia o jej uzyskaniu.

ZAGADNIENIA PRAWNE

7. Czy umowa konsorcjum powinna być złożona wraz z wnioskiem o dofinansowanie, czy dopiero na etapie podpisywania umowy o wykonanie i finansowanie projektu?

Konsorcjum powinno być zawiązane przed złożeniem wniosku o finansowanie (np. w formie umowy warunkowej), jednakże przedłożenie umowy konsorcjum lub warunkowej umowy konsorcjum jest wymagane na etapie podpisywania umowy o wykonanie i finansowanie projektu. Skład konsorcjum podlega ocenie recenzentów i nie powinien ulec zmianie do czasu zawarcia umowy. Rekomendowane elementy umowy konsorcjum zostały zamieszczone w zakładce „Materiały do pobrania” I konkursu Programu TECHMATSTRATEG.

8. Jaki jest wymagany minimalny skład konsorcjum dla wniosku, który obejmuje I obszar problemowy?

Niezależnie od wybranego obszaru problemowego, **Wnioskodawcą w II konkursu Programu**, którym jest konsorcjum naukowe w rozumieniu art. 2 pkt 12 *ustawy o zasadach finansowania nauki*, będące grupą minimum trzech (3) i maximum siedmiu (7) jednostek organizacyjnych, w skład której wchodzi co najmniej jedna jednostka naukowa będąca organizacją prowadzącą badania i upowszechniająca wiedzę, o której mowa w art. 2 pkt 83 *rozporządzenia nr 651/2014*, oraz co najmniej jeden przedsiębiorca będący przedsiębiorstwem w rozumieniu art. 1 załącznika I do *rozporządzenia nr 651/2014* i zalecenia Komisji 2003/361/WE z dnia 6 maja 2003 r. w sprawie definicji mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (Dz. Urz. UE L 124 z 20.05.2003, str. 36), prowadzący działalność gospodarczą, badawczo-rozwojową lub inną na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, potwierdzoną wpisem do odpowiedniego rejestru¹ i dający rękojmię rzetelnego wydatkowania środków publicznych – wzór oświadczenia o zdolności do rzetelnego wydatkowania środków publicznych stanowi załącznik nr 10 do Regulaminu.

---

¹W przypadku, gdy obowiązek rejestracji wynika z obowiązujących przepisów prawa

9. Czy podmioty powiązane mogą wchodzić w skład konsorcjum?

Dozwolone jest aby w skład konsorcjum wchodziły podmioty powiązane. Przy czym należy uwzględnić wpływ powiązań podczas określania wielkości danego przedsiębiorcy, będącego członkiem konsorcjum.

10. Czy do konsorcjum może przystąpić partner zagraniczny?

Partner zagraniczny może być członkiem konsorcjum, jednak dofinansowanie na realizację projektu może być przyznane wyłącznie podmiotom prowadzącym działalność gospodarczą lub badawczo-rozwojową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, potwierdzoną wpisem do odpowiedniego rejestru. Jeśli partner zagraniczny prowadzi ww. działalność poza terytorium RP, wówczas może być on członkiem konsorcjum, jednak bez możliwości otrzymania od NCBR dofinansowania. Partner zagraniczny musi mieć przypisane w harmonogramie swoje zadania, których koszt należy wykazać jako wkład własny partnera. Jego udział nie wlicza się do minimalnego oraz maksymalnego składu konsorcjum, podobnie jak koszt realizacji jego zadań nie jest wliczany do minimalnych kosztów kwalifikowanych projektu. Partner zagraniczny nie może być liderem konsorcjum a wdrożenie musi nastąpić na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

11. Kto może być liderem konsorcjum?

Liderem konsorcjum może być każdy Podmiot wchodzący w skład Wnioskodawcy zgodny z definicją wskazaną w Regulaminie konkursu.

12. Czy duże przedsiębiorstwo może być członkiem konsorcjum?

Zgodnie z Regulaminem konkursu członkami konsorcjum mogą być przedsiębiorstwa niezależnie od ich wielkości.

13. Jaki jest warunek uznania danego podmiotu za przedsiębiorcę?

Zgodnie z art. 1 załącznika I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 elementem decydującym o uznaniu danego podmiotu za przedsiębiorcę jest to, czy prowadzi on działalność gospodarczą rozumianą jako oferowanie produktów lub usług na danym rynku. Zakwalifikowanie danego podmiotu jako przedsiębiorcy nie jest uzależnione od jego statusu prawnego, tj. od tego, czy ustanowiono go na mocy prawa publicznego czy prywatnego, ani też od tego, czy jest nastawiony na zysk, czy nie.

14. Czy w fazie B może brać udział jednostka badawcza?

Faza B może być realizowana wyłącznie przez przedsiębiorcę.

15. Czy istnieje limit partnerów występujących we wniosku?

W skład konsorcjum muszą wchodzić co najmniej 3 a maksymalnie 7 jednostek organizacyjnych (w tym co najmniej 1 jednostka naukowa i co najmniej 1 przedsiębiorca). Skład konsorcjum powinien wynikać z charakteru projektu i być merytorycznie uzasadniony. Do liczby tej nie jest wliczany partner zagraniczny.

16. Czy istnieje konieczność złożenia weksła przez jednostkę naukową będącą liderem konsorcjum?

Zabezpieczenie w formie weksła będzie wymagane na etapie podpisywania umowy, jedynie od przedsiębiorcy będącego liderem konsorcjum.

ZAGADNIENIA FINANSOWE

17. Czy limit 500 000 zł na aparaturę w projekcie dotyczy aparatury ogółem, czy pojedynczej sztuki aparatury?

Limit 500 000 zł wynika z definicji aparatury badawczej zawartej w Ustawie o zasadach finansowania nauki i dotyczy pojedynczej sztuki aparatury a nie całkowitego kosztu kategorii A w projekcie.

18. Czy projekt może być realizowany przez małe przedsiębiorstwo we współpracy z dużym przedsiębiorstwem i jak przedstawiałaby się wysokość dofinansowania dla każdego z nich, gdyby Liderem projektu było małe przedsiębiorstwo?

Liderem we wniosku może być każdy podmiot, także przedsiębiorca (mały, średni, duży), przy czym wysokość dofinansowania nie jest uzależniona od charakteru udziału w projekcie, lecz od wielkości przedsiębiorcy i kategorii realizowanych przez niego badań. Intensywność pomocy publicznej przedstawia tabela w pkt. 32.

W skład konsorcjum, poza przedsiębiorcami, musi wchodzić co najmniej jedna jednostka naukowa będąca organizacją prowadzącą badania i upowszechniającą wiedzę.

19. Czy wszystkie koszty ponoszone w ramach projektu muszą być płacone z jednego konta projektu zarządzanego przez Lidera? Czy każdy z konsorcjantów projektu będzie mógł mieć swoje konto projektu z którego będzie samodzielnie realizował swoje płatności?

W umowie o wykonanie i finansowanie projektu konieczne jest podanie jednego konta bankowego należącego do Lidera konsorcjum, na które NCBR przekazuje dofinansowanie. Po otrzymaniu środków finansowych z NCBR Lider przekazuje środki finansowe poszczególnym członkom konsorcjum na realizację przypisanych im zadań badawczych. Realizując zadania badawcze i ponosząc w związku z tym koszty, każdy konsorcjant posiada „swoje” konto projektu i samodzielnie realizuje płatności.

20. Czy może być konsorcjantem przedsiębiorstwo, które nie ubiega się o dofinansowanie a jedynie wnosi wkład własny rzeczowy lub pieniężny w zamian za udział w prawach do wyników projektu (licencji) lub wdrożenia u niego wyników projektu? Jeśli tak, czy będzie to stanowić pomoc *de minimis* i przedsiębiorstwo musi wypełniać stosowne załączniki?

Przedsiębiorca, który nie ubiega się o dofinansowanie a jedynie wnosi wkład własny rzeczowy lub pieniężny, nie jest beneficjentem pomocy *de minimis*. Jeśli przedsiębiorca będący członkiem konsorcjum nie otrzymuje od NCBR pomocy publicznej ani pomocy *de minimis*, nie jest zobowiązany do składania oświadczeń z tym związanych.

Do przedmiotów praw własności przemysłowej oraz rezultatów realizacji projektu nie podlegających takiej ochronie, odpowiednie uprawnienia majątkowe przysługują Wykonawcy lub Współwykonawcom, w zależności od treści łączącej ich umowy.

Zakres praw majątkowych do wyników badań będących rezultatem projektu przysługuje Wykonawcy lub Współwykonawcom w proporcji odpowiadającej faktycznemu ich udziałowi (finansowemu lub innemu) w realizacji projektu. W przypadku projektów, w których występuje pomoc publiczna, przekazanie posiadanych praw majątkowych pomiędzy Wykonawcą lub Współwykonawcami projektu następuje za wynagrodzeniem odpowiadającym wartości rynkowej tych praw. Podział praw własności intelektualnej lub praw dostępu do innych rezultatów wynikających z realizacji projektu, dokonywany jest zgodnie z zasadami określonymi w zdaniu poprzednim, i nie może stanowić niedozwolonej pomocy publicznej.

21. Czy udostępnienie pomieszczeń przez członka konsorcjum może stanowić wkład własny rzeczowy w projekcie?

Wkład własny rzeczowy może stanowić jedynie koszt amortyzacji pomieszczeń/ budynków (w kategorii kosztów G). Udostępnienie pomieszczeń/budynków a także inne usługi mogą stanowić wkład własny rzeczowy wyłącznie w przypadku gdy są świadczone przez stronę trzecią, nie będącą członkiem konsorcjum.

22. Czy aparatura należąca do członka konsorcjum może stanowić wkład własny rzeczowy w projekcie?

Jako wkład własny rzeczowy uznawane są jedynie odpisy amortyzacyjne aparatury (w proporcji odpowiadającej wykorzystaniu w projekcie). Całkowicie zamortyzowane środki trwałe nie mogą stanowić wkładu własnego w II konkursie Programu TECHMATSTRATEG.

23. Jak należy rozumieć zapis z Załącznika nr 4a Przewodnika kwalifikowalności kosztów „Wkład rzeczowy nie może być wyższy niż wkład własny beneficjenta”?

W przypadku wniesienia przez Beneficjenta wkładu niepieniężnego do projektu, dofinansowanie ze środków NCBR nie może przekroczyć wartości całkowitych kosztów kwalifikowanych pomniejszonych o wartość wkładu niepieniężnego - wkład niepieniężny nie może przekroczyć wartości wkładu własnego. Oznacza to, że musi być spełnione równanie:

Dofinansowanie $\leq$ koszty kwalifikowalne – wkład rzeczowy.

24. Czy wkładem własnym rzeczowym może być nieodpłatne udostępnienie lokalu na biuro projektu ?

Nie, ponieważ byłaby to kategoria kosztów O a koszty kategorii O nie mogą stanowić wkładu własnego, gdyż są rozliczane ryczałtem.

25. Czy w przypadku możliwości odzyskania podatku VAT przez przedsiębiorstwa będące partnerami projektu, w budżecie wniosku VAT należy ująć jako niekwalifikowalny?

Tak, jeśli VAT podlega odzyskaniu stanowi on koszt niekwalifikowany w projekcie.

26. Czy w przypadku braku możliwości odzyskania podatku VAT, w budżecie wniosku ujmujemy koszt brutto zakupu? Czy wymaga rozdzielenia kwota netto i VAT dotycząca danego zakupu?

Jeżeli VAT nie może zostać odzyskany, w budżecie zaplanowane są koszty brutto bez rozdzielania kwoty na netto i brutto poszczególnych zakupów.

27. Czy podlegają zwrotowi do NCBR kwoty dochodu uzyskanego z tytułu komercyjnego wykorzystania prototypu, instalacji pilotażowych lub demonstracyjnych nawet jeżeli są własnością przedsiębiorcy?

Dochody uzyskane z tytułu komercyjnego wykorzystania prototypu, instalacji pilotażowych lub demonstracyjnych nie podlegają zwrotowi do NCBR, bez względu na to, czy są własnością jednostki naukowej, czy przedsiębiorcy.

28. Czy podlegają zwrotowi do NCBR przychody uzyskane z tytułu sprzedaży produktów ubocznych wytworzonych podczas realizacji projektu?

Jeżeli wytworzone w ramach projektu produkty stanowią produkt poboczny, tzn. nie będą podlegać wdrożeniu, przychód z tytułu ich sprzedaży (niezależnie od tego czy sprzedaż nastąpi w trakcie trwania projektu czy po jego zakończeniu) nie jest zwracany do NCBR.

29. Czy w ramach badań przemysłowych lub rozwojowych możliwe jest sfinansowanie zakupu prototypowej linii technologicznej lub elementów takiej linii?

Jeżeli zakup bądź budowa linii prototypowej zgodna jest z założeniami Programu, wpisuje się w tematykę projektu i jest niezbędna do zrealizowania celów projektu – może stanowić koszt kwalifikowany w projekcie.

Zgodnie z *Przewodnikiem kwalifikowalności* elementy służące do budowy i na stałe zainstalowane w prototypie, instalacji pilotażowej lub demonstracyjnej kwalifikowane są w kategorii kosztów Op.

W ramach projektu możliwe jest także odpłatne korzystanie z aparatury naukowo badawczej bądź zlecenie wykonania badań jednostce posiadającej linię technologiczną – przy ponoszeniu kosztów należy kierować się zasadami racjonalnej gospodarki finansowej, w szczególności najkorzystniejszej relacji nakładów do rezultatów.

30. Czy w kategorii „koszty gruntów i budynków” można uwzględnić ich zakup?

Nie można finansować kosztu zakupu gruntów i budynków. Zgodnie z *Przewodnikiem kwalifikowalności kosztów* i charakterystyką kategorii kosztów „G” w projekcie kwalifikowane są jedynie koszty: dzierżawy gruntów, wieczystego użytkowania gruntów, amortyzacji budynków.

31. W jakiej kategorii kosztów należy umieścić oprogramowanie specjalistyczne potrzebne do działań merytorycznych przy realizacji projektu?

Oprogramowanie specjalistyczne należy zakwalifikować do kategorii kosztów A.

32. Ile wynosi maksymalne dofinansowanie na poszczególne fazy projektu?

Maksymalne poziomy dofinansowania przedstawia poniższa tabela:

Maksymalny poziom dofinansowania (% kosztów kwalifikowalnych), przy spełnieniu warunków zwiększenia intensywności pomocy publicznej					
Rodzaj jednostki		Jednostka naukowa	Mikro/małe przedsiębiorstwo	Średnie przedsiębiorstwo	Duże przedsiębiorstwo
Faza badawcza	Badania podstawowe ¹	100%	0	0	0
	Badania przemysłowe		35% + 20%² + 15%³ (maks. 70%) ⁴	35% + 10%² + 15%³ (maks.60%) ⁴	35% + 0%² + 15%³ (maks.50%) ⁴
	Prace rozwojowe		10% + 20%² + 15%³ (maks.45%) ⁴	10% + 10%² + 15%³ (maks.35%) ⁴	10% + 0%² + 15%³ (maks.25%) ⁴
Faza przygotowań do wdrożenia		90% ⁵			

¹ koszty kwalifikowane badań podstawowych mogą stanowić maksymalnie 15% kosztów kwalifikowanych Projektu ogółem (dofinansowanie badań podstawowych może zostać udzielone wyłącznie jednostce naukowej);

² zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lutego 2015 r. w sprawie warunków i trybu udzielania pomocy publicznej i pomocy *de minimis* za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. z 2015 r. poz. 299), intensywność pomocy publicznej udzielanej mikro- lub małemu przedsiębiorcy ulega zwiększeniu o 20 punktów procentowych dla badań przemysłowych oraz o 20 punktów procentowych dla prac rozwojowych. Intensywność pomocy publicznej udzielanej średniemu przedsiębiorcy ulega zwiększeniu o 10 punktów procentowych dla badań przemysłowych oraz o 10 punktów procentowych dla prac rozwojowych;

³ zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lutego 2015 r. w sprawie warunków i trybu udzielania pomocy publicznej i pomocy *de minimis* za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. z 2015 r. poz. 299), intensywność udzielanej pomocy publicznej na badania przemysłowe / prace rozwojowe ulega zwiększeniu o 15 punktów procentowych, jeżeli zostanie spełniony co najmniej jeden z poniższych warunków:

- 1) projekt obejmuje skuteczną współpracę co najmniej między dwoma niepowiązаныmi ze sobą przedsiębiorcami oraz:
  - a) żaden z przedsiębiorców nie ponosi więcej niż 70% kosztów kwalifikowalnych wspólnego projektu,
  - b) projekt obejmuje współpracę co najmniej z jednym mikro-, małym lub średnim przedsiębiorcą lub współpraca ma charakter transgraniczny, co oznacza, że badania przemysłowe / prace rozwojowe są prowadzone co najmniej w dwóch państwach członkowskich Unii Europejskiej; podwykonawstwo nie jest traktowane jako skuteczna forma współpracy;
- 2) projekt obejmuje skuteczną współpracę między przedsiębiorcą a jednostką naukową lub zagranicznym publicznym ośrodkiem badawczym, które ponoszą co najmniej 10% kosztów kwalifikowalnych i mają prawo do publikowania wyników projektów w zakresie, w jakim pochodzą one z prowadzonych przez te podmioty badań przemysłowych; podwykonawstwo nie jest traktowane jako skuteczna forma współpracy;
- 3) wyniki projektu są szeroko rozpowszechniane za pośrednictwem:
  - a) konferencji technicznych lub naukowych lub
  - b) czasopism naukowych lub technicznych, lub powszechnie dostępnych baz danych zapewniających swobodny dostęp do uzyskanych wyników badań, lub
  - c) oprogramowania bezpłatnego lub oprogramowania z licencją otwartego dostępu.

⁴ zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lutego 2015 r. w sprawie warunków i trybu udzielania pomocy publicznej i pomocy *de minimis* za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. z 2015 r. poz. 299), z zastrzeżeniem, że **Przedsiębiorca jest zobowiązany do wniesienia większego o 15% wkładu własnego** w stosunku do poziomu wynikającego z intensywności pomocy publicznej wskazanych w Rozporządzeniu (tabela uwzględnia wymienione

zwiększenie);

⁵ dofinansowanie może być przyznane wyłącznie przedsiębiorcom.

Dofinansowanie fazy przygotowań do wdrożenia jest przyznane pod warunkiem pozytywnej oceny wyników uzyskanych w fazie badawczej i w przypadku przedsiębiorcy stanowi *pomoc de minimis*;

33. Jak powinny być opisywane koszty, w szczególności koszty osobowe, aparatura?

Wykazywane we Wniosku koszty powinny być opisane w sposób umożliwiający ekspertowi merytorycznemu ocenę niezbędności oraz zasadności wykorzystania danych kosztów w projekcie. Przy opisie wynagrodzeń należy wskazać liczbę osób planowanych do wykonania zadania badawczego, średnią stawkę dla danego stanowiska, planowane osobomiesiące oraz krótkie uzasadnienie. Przy opisie aparatury naukowo-badawczej należy wskazać aparaturę planowaną do zakupu/amortyzacji wraz z szacowanym kosztem oraz krótkim uzasadnieniem niezbędności wykorzystania danej aparatury w projekcie.

34. Czy jeśli rozpoczniemy fazę B (wniosek patentowy) przed złożeniem raportu z fazy A, nie przeszkodzi to w uznaniu kosztów z fazy B za koszty kwalifikowane?

Ocenę wyników fazy A przeprowadzają eksperci wydelegowani do tego celu przez NCBR.

Rozpoczęcie fazy B przed uzyskaniem oceny fazy A jest możliwe jednak koszty poniesione na fazę B mogą zostać zrefundowane dopiero po pod warunkiem pozytywnej oceny fazy A.

Należy pamiętać, że realizacja fazy B nie może zakończyć się wcześniej, niż realizacja fazy A.

35. Czy koszty audytu zewnętrznego powinny być poniesione przez jednostkę, w której odbywa się audyt czy też przez lidera projektu?

Koszt audytu zewnętrznego jest kosztem kwalifikowanym (w kategorii Op) jeśli rozpoczyna się po zrealizowaniu 50% ale nie później jak po zrealizowaniu 80% planowanych wydatków związanych z projektem i kończy przed złożeniem końcowego sprawozdania z realizacji projektu.

Koszt audytu może być poniesiony przez lidera lub podzielony pomiędzy członków konsorcjum.

36. Czy firma, która wykorzystała limit pomocy *de minimis* na rok 2015 i dwa poprzedzające lata, może startować w konkursie i złożyć wniosek o dofinansowanie działań w fazie B?

Warunkiem udzielenia pomocy *de minimis* jest pozytywna ocena raportu z realizacji Fazy A i na ten dzień będą weryfikowane zaświadczenia o pomocy *de minimis*, jakie Wnioskodawca otrzymał w roku, w którym ubiega się o pomoc oraz w ciągu 2 poprzedzających go lat. Wniosek nie będzie odrzucony z powodu przekroczenia limitu ww. pomocy na dzień jego złożenia.

37. Czy koszty zatrudnienia księgowej i pracownika administracyjnego, wyłącznie do obsługi projektu, są kosztami niezbędnymi i bezpośrednio związanymi z merytoryką realizowanego projektu? I czy w związku z tym w kosztach Op można wykazać zatrudnienie osoby do np. przygotowanie wniosków o płatność.

Prace związane z administracją projektu nie są bezpośrednio związane z merytoryką realizowanego projektu. Koszty wynagrodzeń personelu administracyjnego powinny być zawarte w kategorii O.

38. Czy "know-how" firmy będącej jednym z członków Konsorcjum w projekcie wyceniony przez rzeczoznawcę może być zaliczony jako wkład własny tej firmy?

Nie, gdyż kosztem kwalifikowalnym, a co za tym idzie, również i wkładem rzeczowym, mogą być wartości niematerialne i prawne (patenty, licencje, know how, itp.) zakupione od strony trzeciej na warunkach rynkowych.

39. Czy po zakończeniu projektu całe wyposażenie przechodzi na własność konsorcjanta biznesowego?

Nie. Wyposażenie i materiały zakupione w ramach projektu po zakończeniu jego realizacji pozostają w dyspozycji członków konsorcjum, którzy je w ramach projektu zakupili. Oznacza to, że mogą nimi dowolnie dysponować.

40. Czy koszt adaptacji pomieszczeń może być kosztem kwalifikowalnym w projekcie? Adaptacja ta jest niezbędnym elementem projektu?

Koszt adaptacji pomieszczeń może być kosztem kwalifikowanym (koszty ogólne). Proszę jednak pamiętać, że:

- Centrum udziela pomocy na badania a nie modernizację;
- adaptacja może być dokonana tylko w zakresie niezbędnym dla przeprowadzenia badań rozwojowych lub przemysłowych na rzecz projektu;
- koszt takiej adaptacji nie może być znaczący w stosunku do kosztów projektu ponoszonych przez danego partnera konsorcjum;
- we wniosku o dofinansowanie należy szczegółowo opisać zakres prac i precyzyjnie uzasadnić ich niezbędność dla realizacji projektu;
- należy mieć na względzie ekonomiczność wydatków, czyli udowodnić we wniosku o dofinansowanie, iż koszt adaptacji pomieszczeń i badań w nich przeprowadzonych jest tańszy niż zlecenie usługi przeprowadzenia tych badań innemu podmiotów.

41. Czy istnieją zalecenia NCBR dotyczące wysokości wynagrodzeń dla personelu?

Wynagrodzenia zespołu badawczego powinny wynikać z Regulaminu wynagradzania oraz być zgodne ze stawkami obowiązującymi w danej jednostce na danym stanowisku. Zawyżanie kosztów wynagrodzeń na potrzeby realizacji projektu jest niedopuszczalne.

42. Czy kierownik projektu i inny personel badawczo naukowy mogą być zatrudnieni do projektu na umowy cywilno-prawne i umowy o dzieło, a jeśli tak to czy w stosunku do tych osób obowiązuje tryb wyboru oparty o prawo zamówień publicznych lub konkurs ofert?

Zgodnie z Przewodnikiem kwalifikowalności kosztów, wynagrodzenia zespołu badawczego mogą być rozliczane na podstawie umowy o pracę, umowy zlecenie bądź umowy o dzieło, natomiast procedura wyboru osób realizujących projekt powinna być zgodna z przepisami prawa i przepisami obowiązującymi w danej jednostce.